

401

2150930 - 11

CO exemplaar

940905 115

MAANDBERICHT SEPTEMBER 1991

MAANDBERICHT

Een uitgave van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). Maandelijks wordt gerapporteerd over ontwikkelingen en activiteiten in binnen- en buitenland, die naar wij aannemen de moeite waard zijn onder uw aandacht te brengen.

U zult in het MAANDBERICHT dan ook in hoofdzaak korte, feitelijke rapportage aantreffen, inhakend op de actualiteit. Achtergrondinformatie zal opgenomen worden in het KWARTAALBERICHT, dat zoals gebruikelijk vier maal per jaar verschijnt.

Eventuele reacties op de bijdragen kunt u richten aan:

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postbus 20010
2500 EA DEN HAAG
Tel.: 070 - 3.61.44.01
toestel: 2438

INHOUD

	pag.
- Stemming onder de Joegoslaven in Nederland	5
- Onderzoek naar computermisbruik bevordert informatiebeveiliging	8
- Kennisbescherming In informatie-technologie	11
- Anti-semitisch pamflet te Groningen	14

STEMMING ONDER DE JOEGOSLAVEN IN NEDERLAND

Uit verschillende bronnen komen berichten dat de sfeer onder de Joegoslaven in Nederland grimmiger wordt.

- De Joegoslaven in ons land zijn zich in toenemende mate aan het bewapenen. Wapens spelen traditioneel al een grote rol onder de verschillende volkeren van Joegoslavië, maar met het oog op de huidige situatie is de drang "om op alles voorbereid te zijn" en een wapen te bezitten des te groter.
- De Nederlandse tak van de HDZ (Hrvatska Demokratska Zajednica), de politieke partij die aan de macht is in Kroatië, stelt zich hard en agressief op tegenover de Serviërs in Nederland. Binnen de Servische gemeenschap leeft angst voor het geweld van jonge Kroaten die opgezweept worden door ouderen.
- Op 12 juli jl. is een overval gepleegd op een Joegoslavisch centrum in Etten-Leur door vier gewapende mannen in zwarte uniformen van de extreem nationalistische en om zijn wreedheid in de Tweede Wereldoorlog bekend staande Kroatische USTASHA-beweging. Er wordt overigens rekening mee gehouden dat het een provocatie van Servische kant betreft. Geconstateerd wordt dat Kroaten en Serven elkaar steeds vaker identificeren met de USTASHA en CHETNIKS (zie onder), de gevreesde nationalistische terreurgroepen die dood en verderf zaaiden onder de burgerbevolking van de rivaliserende nationaliteit.
- Tekenend voor het verslechterende klimaat onder Joegoslaven is verder dat Serviërs en Kroaten op scheepswerven in Rotterdam niet meer samenwerken om te vermijden dat er "ongelukken" gebeuren. Eveneens in Rotterdam plakken Kroaten uit Duitsland afkomstige posters bij scholen waarop 15 doodgeschoten Kroatische strijders te zien zijn.
- Diverse bronnen in Nederland maken gewag van de heropleving van de Servische terreurorganisatie "de Zwarte Hand" nadat in de pers berichten waren verschenen over een dreigbrief aan het adres van de Oostenrijkse ambassade in Ottawa (Canada), waarin de Oostenrijkse houding met betrekking tot de situatie in Joegoslavië gehekeld werd. Aanslagen op Oostenrijkse diplomaten in Canada, de Verenigde Staten, Australië en Europa werden in het vooruitzicht gesteld. Er hangt een waas van geheimzinnigheid over deze organisatie. Het is onzeker of zij nog bestaat, mogelijk is er slechts sprake van een poging om een legende nieuw leven in te blazen.

Bemoeienis van de Joegoslavische ambassade

De nieuwe pers-attaché op de Joegoslavische ambassade heeft o.a. tot taak contacten te leggen met de media en politici in ons land om ze te bewegen een meer objectief (lees: Servisch) standpunt in te nemen en minder aandacht te besteden aan de Kroatische berichtgeving. Via een met een Nederlander gehuwde Servische journaliste wordt getracht Servisch propagandamateriaal aan de NOS en RTL-4 te slijten.

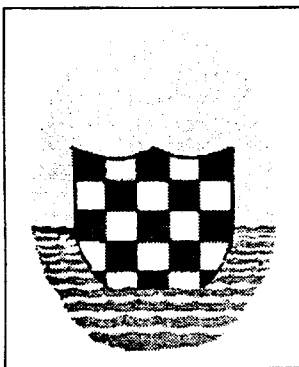
Joegoslavische clubs in Nederland.

Naast Servische (22), Sloveense (3) en Kroatische (2) verenigingen bestaan er sinds kort ook nog twee Albanese verenigingen in Nederland.

6 | Vertegenwoordigers van de ambassade hebben leerkrachten van Albanese afkomst die werkzaam zijn op Joegoslavische scholen in Nederland (ongeveer 20) een document ter ondertekening voorgelegd dat een soort loyaliteitsverklaring lijkt te zijn aan de Joegoslavische federale regering. Wie niet tekent loopt het risico teruggestuurd te worden naar Joegoslavië.

Ondanks deze activiteiten groeit binnen de Servische gemeenschap de ergenis over het gebrek aan daadkracht van de Joegoslavische ambassade. Men voelt zich aan zijn lot overgelaten. Men verwijt de ambassade vooral de teloorgang van de Joegoslavische scholen in Nederland.

DE USTASHA

Kroatië

In de 16de eeuw kregen de guerrillastrijders die tegen de Turken vochten de naam USTASHA (opstandelingen).

In 1925 richtte de Kroaat dr. Ante PAVELIC de USTASHA-beweging op, een nationalistische splinterpartij die gericht was tegen het Servische centralisme van het koninkrijk Joegoslavië. In de jaren dertig pleegden de aanhangers van PAVELIC aanslagen tegen het Joegoslavische bewind vanuit het fascistische Italië en Hongarije. De USTASHA-beweging had onder meer de hand in de moord op koning Alexander van Joegoslavië in Marseille (1934).

Pas aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog kwam er een compromis voor de Kroatische kwestie: in 1939 werd Kroatië een autonome provincie binnen het koninkrijk Joegoslavië.

Na de Duitse bezetting van Joegoslavië in 1941 kreeg PAVELIC de kans om een zelfstandige Kroatische staat te stichten die echter verdeeld werd in een Duitse en een Italiaanse invloedssfeer. Dr. PAVELIC en zijn USTASHA bouwden een reputatie van grote onmenselijkheid en wreedheid op. Het USTASHA-bewind kostte tienduizenden, (volgens Servische bronnen honderdduizenden) Serviërs, zigeuners, joden en communisten het leven.

Na de oorlog vluchtte PAVELIC met tienduizenden Kroatische volgelingen naar het buitenland. Begin jaren zeventig deden de USTASHA weer van zich spreken, toen Kroatische terroristen onder deze naam aanslagen op Joegoslavische ambassades pleegden.

Een van de voornaamste oorzaken van het huidige geweld in Joegoslavië is gelegen in de beduchtheid van de Serviërs voor een herhaling van de Kroatische terreur van 1941-1945 in de door Serviërs bewoonde delen van Kroatië. Om een dergelijke herhaling te voorkomen poneert Servië de stelling dat elke centimeter grond die door een Serviër bewoond wordt Servisch grondgebied is. Deze opvatting is voor Kroatië onaanvaardbaar.

DE CHETNIKS

Servië

De naam CHETNIKS heeft voor de Serviërs een bijna magische klank. Het woord is afkomstig van "ceta", een legereenheid. In de vorige eeuw voerden de CHETNIKS een guerrilla-oorlog tegen de Turken die Servië al eeuwenlang bezet hielden.

Na de Servische onafhankelijkheid in 1879 vormden de CHETNIKS een vrijwilligerskorps dat onder bevel stond van officieren van het koninklijke Servische leger. In de Balkanoorlogen aan het begin van deze eeuw en tijdens de Eerste Wereldoorlog specialiseerden de CHETNIKS zich in de guerrillastrijd achter de vijandelijke linies, niet alleen in Servië maar ook in Bosnië en oostelijk Kroatië.

Tussen de twee Wereldoorlogen is de CHETNIK-organisatie omgevormd tot een militante, chauvinistische Servische beweging met meer dan een half miljoen leden die de strijd voor een Servische overheersing van Joegoslavië kracht bijzette door de bevolking van niet-Servische gebieden te terroriseren.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog hadden de CHETNIKS nog altijd de reputatie van vrijheidsstrijders. Niet alleen collaborerende leiders van door de Duitsers bezet Servië, maar ook Draza MIHAILOVIC, minister van Defensie in het Koninklijk kabinet (die het verzet tegen de Duitsers in Servië leidde), en verscheidene Servische bendeleiders in Servië, Dalmatië, Bosnië en Montenegro hadden hun CHETNIKS. TITO en zijn communisten rekenden op bloedige wijze af met de CHETNIKS, die koningsgezind waren. Zeker tienduizend van hen werden na de oorlog zonder enige vorm van proces vermoord. Er werd een zwaar taboe gelegd op de naam CHETNIKS, die synoniem werd voor collaboratie.

In het huidige conflict valt de naam CHETNIKS opnieuw. Honderden Servische jonge mannen in Servië en de Vojvodina worden opgeleid om, in naam van het Servische nationalisme, guerrilla-acties te voeren achter de eigen linies. Regelmatig steken zij 's nachts de grens met Kroatië over om "de vijanden van Servië op eigen terrein te vernietigen", zoals een van hun aanvoeders zei tegen een verslaggever. Hij beweerde dat inmiddels 6.000 CHETNIKS actief zijn.

In het Servische parlement leidt de ultra-nationalist dr. Vojislav SESELJ een eenmans-fractie waarvoor hij de naam CHETNIKS koos.

Zijn CHETNIKS-vrijwilligersorganisatie telt, naar eigen zeggen, zelfs ex-soldaten van het Franse Vreemdelingenlegioen.

Op de zwarte CHETNIKS-vlag, een soort geuzenvlag, komen voor: een doodshoofd met gekruiste beenderen en daaronder de leus "Slobada ili Smrt" (Vrijheid of de dood).

ONDERZOEK NAAR COMPUTERMISBRUIK BEVORDERT INFORMATIEBEVEILIGING

De BVD heeft ingevolge de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten een taak ten aanzien van het bevorderen van de beveiliging van kwetsbare gegevens die berusten bij de overheid en bij de zg. "vitale bedrijven". De opslag en verwerking van deze gegevens is tegenwoordig in hoge mate geautomatiseerd, hetgeen specifieke eisen stelt aan de beveiliging daarvan, in het bijzonder tegen misbruik door onbevoegden. Deze bijdrage schetst in het kort een aantal problemen dat zich op dit gebied voordoet en welke oplossingen de BVD daarvoor kan aandragen.

8

De informatievoorziening van instellingen en bedrijven in de openbare en particuliere sector is in de loop van enkele tientallen jaren nagenoeg geheel geautomatiseerd. Waar tegenwoordig gesproken of geschreven wordt over informatie en informatievoorziening, bedoelt men in feite niets anders dan de gegevens in een computer(systeem) en het beschikbaar komen daarvan ten behoeve van de organisatie. De automatisering van de informatievoorziening heeft de kwetsbaarheid ervan echter vergroot. Naarmate meer medewerkers betrokken zijn bij opslag en verwerking daarvan en meer informatie intern en extern wordt verzonden, neemt immers de kans op misbruik toe.

Bij het begrip misbruik ligt de nadruk op het element "opzettelijk handelen". Het gaat hier dus niet om schade toegebracht door onzorgvuldigheid of fouten, maar om bijvoorbeeld ongeautoriseerde inzage in, dan wel wijzigen of vernietigen van, gegevens.

Een eerste onderzoek door de BVD heeft uitgewezen dat dit verschijnsel in omvang toeneemt en - waar het kwetsbare gegevens betreft - kan leiden tot inbreuken op de nationale veiligheid, met name waar het gaat om vitale maatschappelijke en economische processen. Dit risico neemt toe naarmate het kennisniveau op het terrein van informatietechnologie bij bepaalde personen of groepen stijgt en zij zich daarmee nieuwe toegangsmogelijkheden verschaffen tot datacommunicatielijnen en netwerken.

Adequate beveiliging van gegevens en systemen is dan ook een dringende noodzaak. Het feit dat een groot aantal gegevens gerubriceerd of op andere wijze gevoelig is, maakt deze noodzaak nog eens extra duidelijk. De BVD draagt daartoe bij, onder meer door het uitbrengen van beveiligingsadviezen.

Er is echter nog een andere invalshoek vanwaaruit zij een bijdrage kan leveren aan maatregelen op dit gebied. Op grond van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten heeft de BVD tevens tot taak het inwinnen van informatie over personen of groepen die een gevaar vormen of kunnen vormen voor gewichtige belangen van de staat. Zoals reeds aangegeven, kan misbruik van computersystemen en -gegevens leiden tot aantasting van dergelijke gewichtige belangen.

COMPUTERMISBRUIK

De schadelijke activiteiten van hackers en van personen die al dan niet ludieke virussen verspreiden, zijn voorbeelden van wat meestal kortweg "computermisbruik" wordt genoemd. Het zijn echter niet alleen deze fenomenen die een bedreiging vormen voor de veiligheid van gegevens of de bedrijfszekerheid van een systeem. Hieronder wordt een aantal situaties genoemd die eveneens kunnen leiden tot misbruik van (kwetsbare) gegevens.

```
-----F0F8A0067CA2097C8B0E077C890E0A7CE85700
Stoned (Marihuana) virus
BOOT
1E5080FC02721780FC0473120AD2750E33C0E8DA03F04A8017503E80700
:
:
False virus
BOOT
BB40008EDBA11300F7E32DE0078EC00E1F81FF56347504FF0EFA7D
:
:
Bouncing Ball (PingPong) virus
BOOT
8ED8A113042D0200A31304B106D3E02DC0078EC0BE007F---
:
Den Zuk virus
BOOT
FASCR-----
```

9

... al dan niet ludieke virussen ...

- * Zo vormt bijvoorbeeld het beheer, het hergebruik en de ongecontroleerde vernietiging van gegevensdragers een groeiende bron van zorg. Wisprogramma's verwijderen namelijk niet daadwerkelijk gegevens van de drager. Zij maken de betreffende ruimte slechts vrij voor overschrijving; zolang deze ruimte niet opnieuw overschreven is, kunnen met technische middelen de oorspronkelijke gegevens gelezen worden. Bij terugzending en omruil van bijvoorbeeld defecte gegevensdragers blijft dan ook altijd de mogelijkheid aanwezig van ongeautoriseerde kennisname van vertrouwelijke gegevens.
- * Ook serviceverlening door de leverancier, waarbij met behulp van geautomatiseerde apparatuur essentiële functies gemeten worden en (overigens legaal) wijzigingen in de programmatuur kunnen worden aangebracht, is een mogelijke bron van gevaar. De betrouwbaarheid van de individuele medewerkers van deze bedrijven is door de klant immers moeilijk in te schatten.
- * Andere zaken waarbij men meestal niet voldoende stilstaat maar die wel degelijk een (mogelijke) bedreiging vormen, zijn: het gebruik van nationale en internationale netwerken waarvan de informatiestroom (vaak verlopend via straalzender- en satellietverbindingen) met moderne middelen kan worden afgetapt, diefstal van hard- en software, alsmede oneigenlijke activiteiten van tijdelijk personeel en stagiaires.
- * Bijzondere aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat het beheer van de systemen en faciliteiten doorgaans aan een zeer kleine groep medewerkers is toevertrouwd, waarvan de activiteiten moeilijk of in het geheel niet zijn te controleren. De organisatie is sterk afhankelijk van hun loyaliteit en integriteit; alle aspecten van beveiliging staan hierdoor onder druk.

De BVD stelt zich tot taak om, gegeven de kwetsbaarheid van informatiesystemen en het daaruit voortvloeiende risico van aantasting van de nationale veiligheid, een zodanige situatie te bereiken dat de betrokken instellingen en bedrijven voldoende inzicht hebben in de aantastingsmogelijkheden en de ter beschikking staande beveiligingsmaatregelen.

BEVEILIGINGSMATREGELEN

Waar het betreft de beveiliging van computerruimten dienen zeker ook de gebruikelijke fysieke maatregelen (bewaking, sluitwerk) en personele maatregelen (onder meer screening en toegangsprocedures) in aanmerking genomen te worden. Bij de beveiliging van de eigenlijke informatievoorziening (het omgaan met de computer en gegevens) komen nog specifieke maatregelen. Een aantal elementen met betrekking tot systeem en gegevens is in dit verband van belang:

- * beschikbaarheid of continuïteit

10 | Hiermee wordt bedoeld de mate waarin de informatievoorziening in algemene zin beschermd is tegen (opzettelijke) verstoringen of veranderingen. Maatregelen in deze sfeer hebben onder meer betrekking op back-up procedures en uitwijkmogelijkheden naar reservevoorzieningen of -locaties.

- * betrouwbaarheid of integriteit

Het betreft hier de mate waarin de verwerkte gegevens overeenkomen met de werkelijkheid en men zich dus op deze gegevens kan verlaten. De betrouwbaarheid kan gevaar lopen door manipulaties, zowel door personen binnen de organisatie die legaal toegang tot het systeem hebben (waartoe ook te rekenen servicepersoneel en leveranciers), als van buitenaf door bijvoorbeeld hackers die op illegale wijze een systeem binnendringen via netwerken en datacommunicatielijnen. Verweer hiertegen is mogelijk door middel van voorzieningen die onbevoegde toegang en manipulatie registreren (logging, checksums) en door regelmatige controle van de bestanden (auditing).

- * vertrouwelijkheid of exclusiviteit (uniciteit)

Hieronder verstaat men de beperking, van toegang en gebruik van gegevens, tot een of meer daartoe bevoegde gebruikers. De vertrouwelijkheid van gegevens kan worden bevorderd door gebruik van beveiligingssoftware, toekenning van passwords e.d.

De beveiligingsadviseurs van de Dienst kunnen aan de voorbereiding en uitvoering van maatregelen ter beveiliging een belangrijke bijdrage leveren. Ook gegevens uit het eerdergenoemde onderzoek door de Dienst naar bepaalde personen of groepen, komen uiteraard, in de vorm van algemene informatie over het verschijnsel of gerichte operationele adviezen, weer ten goede aan de organisaties waarmee de BVD in het kader van haar beveiligingstaak een relatie onderhoudt.

KENNISBESCHERMING IN INFORMATIE-TECHNOLOGIE

Het ministerie van Economische Zaken heeft belangrijke argumenten om Informatie-Technologie (IT) aan te wijzen als een van de drie speerpunttechnologieën waar Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) van vitaal belang zijn voor de Nederlandse concurrentiepositie.

Nederland heeft er alle belang bij haar positie te behouden en waar mogelijk te verbeteren. De BVD helpt dit Nederlands intellectueel erfgoed goed te beschermen.

IT economisch speerpunt in Nederland

De toekomst voor IT wordt voor Europa nog wel eens donker geschetst en Nederland doet derhalve veel om haar positie te consolideren. De computerindustrie is onder druk van de omstandigheden bereid tot samenwerking en ons land levert belangrijke bijdragen aan Europese (EUREKA) projecten zoals JESSI (Joint European Submicron Silicon Initiative), HDTV (High Definition Television), ISDN (Integrated Services Digital Network) en CARMINAT (auto-navigatie). In de sfeer van het fundamenteel onderzoek worden tevens belangrijke bijdragen geleverd op de terreinen van robotica, sensorentechniek en productie-automatisering. Verwacht wordt dat de inzet van programmeerbare besturingen in de industriële automatisering de komende jaren snel zal toenemen.

11

Op het gebied van de ontwikkeling en fabricage van chips heeft Europa nog steeds een betere uitgangspositie dan de Verenigde Staten. De opmars vanuit Japan, Korea en andere Aziatische landen gaat echter ook onverminderd voort en een vierde economisch blok in Zuid-Amerika bedreigt eveneens onze concurrentiepositie. Computertechnologie speelt een vooraanstaande rol in de innovatieve Europese samenwerkingsverbanden. Dit jaar leerde een onderzoek van het Britse bureau Butler Cox dat drie ontwikkelingen in de Informatie-Technologie van strategisch belang zijn voor de Nederlandse economie in de jaren 1995-2000:

- Gedistribueerde hypermedia systemen

Systemen die informatie opnemen en aanbieden in de vorm van geluid, beeld, data en tekst, met onderlinge referentie-mogelijkheden. Nederland heeft internationaal een goede naam op het gebied van uitgeverij-activiteiten.

- Geautomatiseerd vertalen

Er lopen op het moment twee veelbelovende projecten. Een dergelijk hulpmiddel zou een steun bij de zwakke Nederlandse export zijn.

- Automatisch identificeren en volgen

Systemen ter identificatie van goederen en vervoermiddelen, alsmede het volgen van hun beweging. Dit zou vooral van belang zijn voor de transportfunctie.

Hoe wordt kennis beschermd

Voor kennisbescherming is een toenemende belangstelling te constateren. Het bedrijfsbelang wordt direct onderkend wanneer het gaat om het ongewenst weglekken van de resultaten van hoogwaardig onderzoek. Het gaat hierbij om bescherming van kennis die door ondernemingen wordt toegepast in processen en producten en in de dienstverlening. Kennisbescherming kan grofweg langs twee wegen worden bereikt:

- Juridisch

Gebaseerd op beschermingsvormen die in verschillende wetten worden geregeld, zoals bijvoorbeeld het octrooirecht, modellenrecht en auteursrecht. Deze beschermingsvormen geven de rechthebbende het exclusieve recht bepaalde commerciële handelingen te verrichten.

- Niet juridisch, geheimhouding

Het gaat dan om beperking van de kring van personen die op de hoogte zijn van bepaalde kennis, bijvoorbeeld van bedrijfsgegevens of onderzoeksresultaten. Geheimhouding kan zinvol zijn in die gevallen dat juridische bescherming niet mogelijk is, niet gewenst is, of onvoldoende zekerheid biedt.

12 |

Zolang kennis geheim wordt gehouden hebben de dragers ervan in principe de keuze of, wanneer, en onder welke voorwaarden (denk aan betaling) zij kennis aan anderen ter beschikking willen stellen. Geheimhouding alleen biedt echter geen zekerheid dat anderen niet alsnog kennis nemen van de geheimgehouden gegevens. Voor de Binnenlandse Veiligheidsdienst is er een taak weggelegd wanneer vanuit het buitenland getracht wordt kennis met economische waarde te stelen met middelen waartegen de normale weerstand niet is opgewassen.

Wat doet de BVD

In een 'awareness-programma' is de Dienst begonnen met het bezoeken van wetenschappelijke onderzoeksinstituten en IT-bedrijven met O&O activiteiten. Het bezoek is in eerste instantie bedoeld om te komen tot een inventarisatie van de

bedrijven en instellingen die actief zijn op het O&O gebied.

De Dienst heeft op dit terrein een beveiligingsbevorderende taak. Gesprekspartners herkennen tijdens de bezoeken de reeds veronderstelde dreiging of komen met voorbeelden uit eigen ervaring. In de sfeer van fundamenteel onderzoek bij wetenschappelijke instellingen ligt dit soms wat gecompliceerder door de opvatting in het wetenschappelijk milieu dat kennis gedeeld moet worden.

De gesprekspartners zijn het er zonder uitzondering over eens dat er hier een nationaal belang in het geding kan zijn. Kennis op die terreinen waar Nederland een voorsprong heeft, dient beschermd te worden.

In veel gevallen zal er een vaste relatie ontstaan die door de Dienst zal worden gebruikt om de beveiligingszin ook verder binnen de onderneming of instelling te bevorderen en tevens om in te kunnen spelen op - en gesprekspartners te adviseren bij - nieuw te onderkennen inbreuken op de beveiliging. Bij een teruglopende financiering van onderzoeksprojecten van rijkswege, lijkt het des te meer van belang om de geïnvesteerde gelden zo goed mogelijk te laten benutten.

ANTI-SEMITISCH PAMFLET TE GRONINGEN

Op last van de loco-burgemeester van Groningen werd de voetbalwedstrijd FC-Groningen-Ajax, die voor 15 september op het programma stond, afgelast. Aanleiding vormde het verspreiden van een pamflet, waarin de "hooligan"-aanhangers van FC-Groningen werden opgeroepen "om de joden eens goed georganiseerd aan te vallen, ... af(te)maken en onze binnenstad uit(te)jagen". Voorts beschikte de plaatselijke politie over sterke aanwijzingen dat tot geweld en vandalisme geneigde aanhangers van FC-Groningen, de zogenoemde Z-side, tijdens de wedstrijd geïmproviseerde explosieven tot ontploffing wilden brengen. De Groningse politie verrichtte een handvol arrestaties onder bekende militante Z-siders, waaronder zij de opstellers van het pamflet vermoedden.

14 | Voetbal-officials en nieuwsmedia brachten het pamflet in verband met een in de provincie Groningen actieve rechts-extremistische groepering. Zij doelden op het Aktionsfront Nationaler Sozialisten (ANS), een rabiaat fascistische organisatie, waarbij vooral jongeren zijn aangesloten en die in de provincie Groningen 10 à 15 actieve aanhangers telt. Landelijk gezien beschikt het ANS over circa 25 activisten.

Onder de arrestanten, waaronder de auteur van het pamflet, bevonden zich echter geen ANS-leden. ANS-"fuhrer" Eite HOMAN stelde in eigen kring niet te weten wie voor de oproep om de Ajax-supporters te lijf te gaan, verantwoordelijk was. Verschillende van zijn leden en sympathisanten kunnen weliswaar worden gerekend tot de prominenten van de Z-side, doch directe betrokkenheid van het ANS bij deze onverkwikkelijke affaire is niet aan de orde.